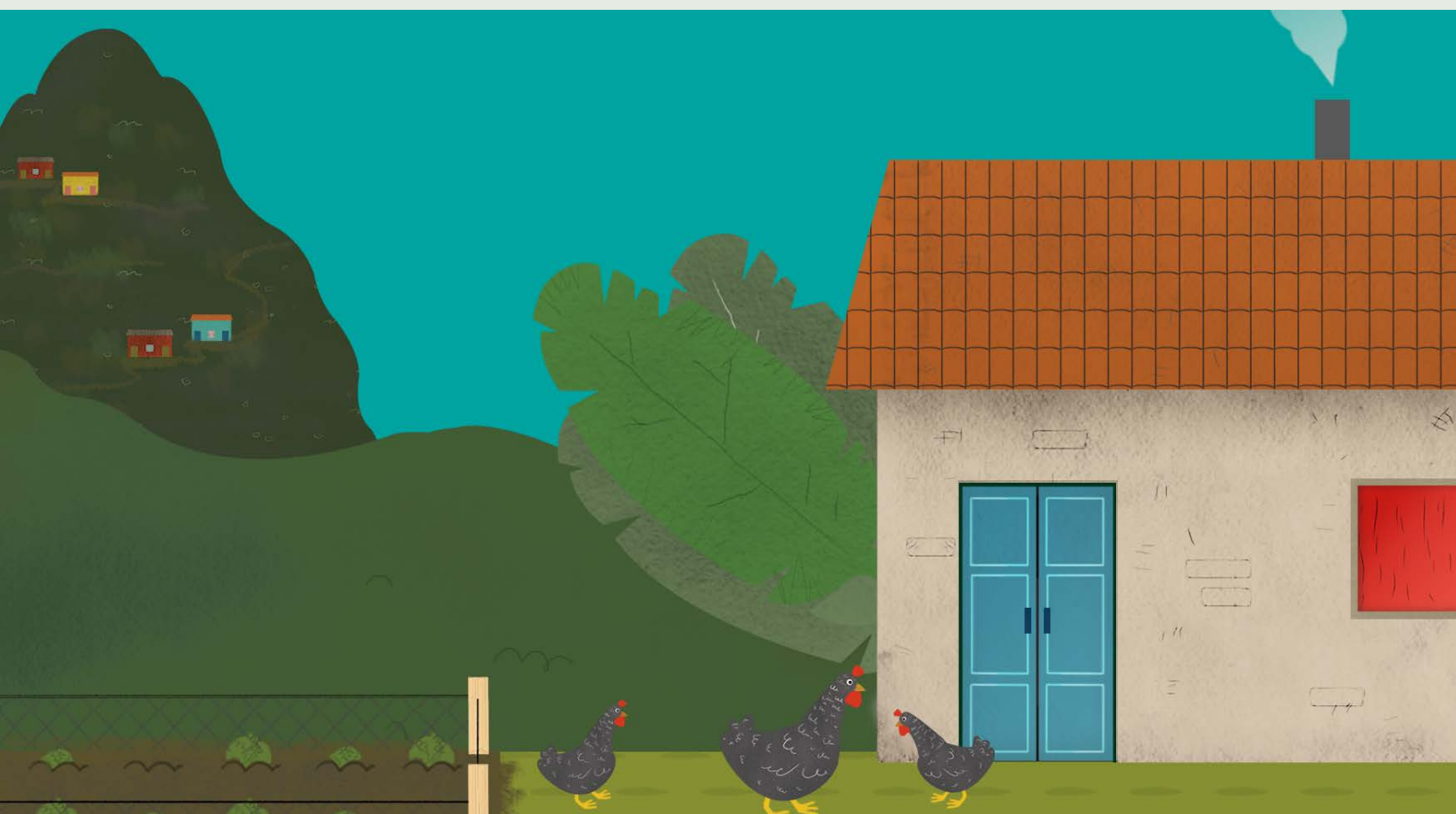

HANDBOK OM
H U S

Det finns sju miljarder människor i världen och lika många sätt att göra ett hus till ett hem.

I *Hem* kan du utforska ett urval av unika hushåll från hela världen. Den här guiden erbjuder tips, fakta och frågor som leder till samtal när du och ditt barn besöker:

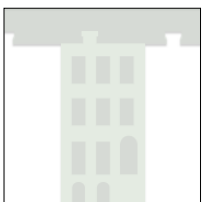
EN JURTA (GER)

res till Mongoliet, den blåa himlens land, och upplev hur det är att leva i en jurta.

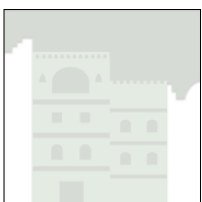
ETT LERSTENSHUS

besök Guatemalas bergiga högländer och utforska ett lerstenshus.

ETT RADHUS

res över jorden till Nordamerikas förorter för att besöka ett radhus.

ETT HÖGHUS

res till Jemens ökenstäder och vandra upp och ned i ett höghus.

I *Hem* finns det, som i alla andra appar i *Utforskarens bibliotek*, inga regler eller nivåer. Det är bara att göra sig hemmastadd!

SAKER ATT TÄNKA PÅ I VARJE HEM

Hem är privata utrymmen som erbjuder komfort och skydd så att vi kan sova, leka, arbeta, umgås, laga mat, äta och koppla av. När du vandrar omkring mellan husen i *Hem*, lägg då märke till hur landskapet och omgivningarna, arkitekturen, materialen och uppdelningen av utrymmet formar varje bostad. På insidan kan du undersöka ström och anslutningar för el, vatten och avlopp, laga till en måltid, använda toaletten, inreda eller spela ett spel.

Begrunda följande vid varje besök:

Hur påminner eller skiljer sig mitt hem från dessa hem?

På vilket sätt skiljer sig dessa hem från varandra? Vad har de gemensamt?

Hur kan människor i dessa hem leka, slappna av, umgås, inreda, laga mat, tvätta sig, sova och hålla sig varma eller svala?

Iakttagelser att göra utanför varje hem

LANDSKAP OCH OMGIVNINGAR

Innan du går in i ett hus finns det en hel del att lära genom att betrakta dess läge och omgivande landskap:

Ligger hemmet på landsbygden eller i en stad?

Finns det mycket eller lite utrymme för bostäder?

Vilket typ av klimat kan den här platsen tänkas ha?

Vilka resurser är lätta att få tag i här?

Ser du djur eller bilar? Trädgårdar eller trottoarer?

Vilka ljud hör du?

ARKITEKTUR

Fundera över hur varje hem är byggt när du vandrar omkring mellan hemmen:

Vilken form har byggnaden och hur hög eller bred är den?

Hur stora eller små är fönstren?

Hur tjocka eller tunna är väggarna?

Finns det några dekorationer på utsidan?

Till exempel, på landsbygden där det finns färre människor är det möjligt för hemmen att vara låga och breda. Hem i tätbefolkade städer är höga för att utnyttja små utrymmen på bästa möjliga sätt.

Läget och rikedom eller tillgång på material bestämmer ofta vad hemmet är tillverkat av. Material påverkas av väder, vilket avgör var och varför de används. Tillämpa dina observationer av landskap och omgivning för att fundera över:

Vilka resurser finns tillgängliga i närheten?

Hur kan väder, klimat och kultur påverka arkitekturstilarna?

I till exempel soliga klimat utnyttjar hemmen utemiljön för arbete och lek. I jurtan och lerstenshuset sker tvättning och diskning ute i solen.

Flytta reglagen åt sidan för att titta in i varje hem

ARKITEKTUR OCH ORGANISERING AV UTRYMME

När du tittar in i varje hem, lägg då märke till rummens (eller rummets) form och storlek och hur de har planerats. Titta på likheter och skillnader. I till exempel höghus och radhus ligger rummen ovanför varandra. En jurta däremot har ett enda stort rum på marknivå.

ANSLUTNINGAR FÖR EL, VATTEN OCH AVLÖPP

Lägg märke till elkablar, ledningar och vägguttag som slingrar sig mellan väggarna och in och ut från alla hus.

Hur får varje hem ljus? Naturgas, elektricitet, biomassa (ved och djurgödsel), och förnybar energi (sol och vind) används i hem över hela världen. Dessa resurser hjälper familjer att hålla sig varma och svala, ger ljus när det är mörkt och hjälper dem att laga mat.

Var kommer vattnet ifrån och vart tar det vägen? Vattnet färdas till och från grundvattnenbrunnar, kommunala ledningar, tankar och handfat.

Var tar avfallet vägen? Se vilket hem som har en vattenklosett, en manuell vattenklosett, ett utedass och en komposttoalett. Försök att spionera i soptunnor och återvinningstunnor.

Ta en närmare titt: tryck på för att hitta interaktiva objekt

OBJEKT OCH DEKORATIONER MED FUNKTIONER

Alla hem är fulla av verktyg, redskap och leksaker som används till matlagning, städning, arbete och lek. Tryck på eller dra i objekten som finns i varje hem för att upptäcka vad de används till.

Titta i böcker. Ta upp ett musikinstrument. Spela spel och rita teckningar. Gå till spisen och se vad som finns att äta. Tillaga degknyten eller släng ihop tortillas.

Städa upp efter dig. Diska och tvätta kläder utomhus och inomhus, för hand eller i maskin. Inred med en mängd olika textilier, möbler, tavlor och konst från hela världen. Ta en bild och sätt upp ditt porträtt på väggen.

DJUR

Du kommer att hitta djur som strövar omkring i varje hem. Se vad de har för sig! Tryck för att klippa fåret i Mongoliet och mata geten i Jemen. Diska i Guatemala och låt kycklingarna äta matresterna. I USA kommer katten och hunden övertyga dig om att det är de som äger stället.

GER

MONGOLIET

ARKITEKTUR

De mongoliska nomadernas traditionella bostäder kallas för ger. I Mongoliet betyder ger hem. På svenska kallas de för jurtor och de är bärbara, runda byggnader som består av ett rum med hopfällbara träramar som är täckta av canvas och isolerade med ullfilt för att ge skydd mot väder och vind. En krona ger stöd till takpelarna som ligger an mot gallerväggarna. Ett spänt rep hindrar väggarna från att falla isär.

Moderna gerer finns över hela Centralasien samt i inre Mongoliet, Sibirien, Afghanistan, Pakistan, Kazakstan, Kirgizistan, Uzbekistan och Tadzjikistan. De dyker även upp i Nordamerika och Europa.

ANSLUTNINGAR FÖR EL, VATTEN OCH AVLOPP

Det här huset fångar upp rikligt med sol (det är 280 soldagar i Mongoliet) via solpaneler som genererar elektricitet. En del hem har även vindturbiner som tar upp vindenergi (de mongoliska stäpperna är torra, platta och blåsiga). Denna energi förser lampor och tv-apparater med ström. För att kunna se på tv kan familjer fånga upp radiovågor med hjälp av en parabol (se den på utsidan).

Vatten pumpas upp från brunnar i marken (tryck på eller svep över pumphandtaget för att se det i rörelse). Badrummet är en enkel trästruktur, åtskild från resten av huset och byggt ovanför ett hål.

Djur kan även förse oss med resurser. Fårull kan användas för att isolera väggar. Torkad hästgödsel kan förbrännas i kaminer för att ge ström till matlagning, värme och ljus.

MONGOLIET

HUVUDSTAD

Ulan Bator

VALUTA

Tögrög

BEFOLKNING

2,796,000

BARN (0-14 år)

27.3%

SPRÅK

Khalkha-mongoliska

Turkiska språk

Ryska

UTFORSKA UTIFRÅN OCH IN

Observera: vad är det som gör det här huset flyttbart?

Trots att gerers inre strukturer är robusta är de lätta och enkla att plocka ned. De kan förflyttas med hjälp av ett fordon eller på hästryggen och återuppbyggas på nya platser — på bara 30 minuter! Detta är till stor hjälp om man måste flytta med sin betande boskap eller tycker om att byta miljö ofta.

Objekten som finns inne i jurtan är även de flyttbara, delvis eftersom de har begränsats till att vara så få som möjligt. Alla objekten i hemmet har flera olika användningsområden. En stor tennskål kan till exempel användas för att laga mat, diska och bada. Repen som finns på sidan av jurtan har även de flera funktioner. De används för att hålla den yttre canvasen på plats och som en inbyggd tvättlina.

Observera: hur passar det här huset för ett blåsig, soligt klimat med långa vintrar?

Jurtor är väl anpassade till det mongoliska klimatet. Under de kallare årstiderna står de runda sidorna emot hårda vindar. Upp till åtta lager med ullfilt ger isolering och enkelrummet håller värmen bra. Vattentät canvas hindrar regn från att sippra in. En del hem har även trägolv för att ge ännu mer isolering när det är minusgrader. Mattor, väggbeklädnader och lager med filter hjälper människor att hålla sig varma inomhus.

När det är varmt ute släpper dörren och det öppna hålet i taket in frisk luft och de extra isoleringslagren kan plockas bort.

KOM NÄRMARE

Dra ullsaxen till fåret. Vad används ullen till?

Fårullen används för att tillverka filten som håller jurtorna varma.

En familj som bor i en jurta brukar flytta ofta så att deras djur ska kunna beta. Djuren ger i utbyte resurser som behövs för att kunna leva, till exempel fårull för att hålla värmen.

Mat och dryck som behövs för att försörja en familj får de ofta från sin egen boskap. Hästgödsel kan användas som bränsle i en kamin. Hästar kan även användas som transportmedel och deras hår kan vävas till rep som håller jurtan på plats.

Dra ved till kaminen och gör upp eld. Vilken roll har kaminen?

Den vedeldade kaminen är placerad i mitten av jurtan. När den har tänts avger den jämn värme i rummet och ger belysning under kvällarna. Det är också här som matlagningen sker.

Kaminen eldas med ved eller hästgödsel. När den blir varm färdas röken upp i skorstenen och ut genom den öppna kronan (takets mitt). Kronan som är tillverkad av trä, vasstrån eller tyg i olika mönster kan användas och gå i arv i generationer.

Tryck på degknytena för att fylla och vika ihop dem. Koka dem på spisen. Vilka andra livsmedel hittar du?

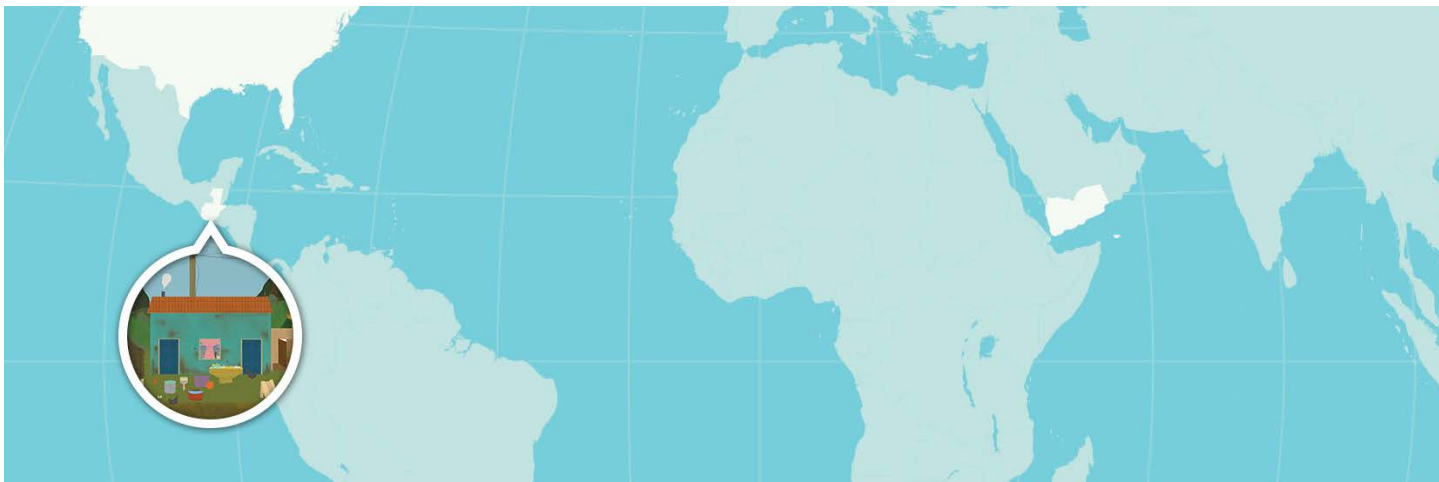
Kött från boskap torkas (du kan se det på taket!) till torkade strimlor med lång hållbarhet som kan ätas under hela vintern. Torkat kött är basen i grytor, degknyten och andra maträtter.

Djurens mjölk används till att göra ostar och flera olika drycker, däribland mongoliskt te med mjölk (suutei tsai) som är en dryck med sälta.

LERSTENSHUS

GUATEMALA

ARKITEKTUR

Lersten, även kallat för jordsten eller adobe, är ett naturligt byggnadsmaterial som tillverkas av jord, vatten och andra organiska material som till exempel kvistar, strån och ibland djurgödsel. Blandningen läggs i träformar och torkas i solen (i upp till fyra veckor). Tillverkning av lersten kräver kunskap och tålamod, eftersom det kräver exakt rätt förhållande mellan dy, sand och lera för att stenarna inte ska spricka. Strån eller djurgödsel kan fungera som bindemedel för att göra stenarna starkare och mer likformiga.

Stenformationer under marken, vilka ofta höjer sig över marknivå för att skydda stenarna från fukt, ger jordstenarna stöd. De överhängande taken, tillverkade av ugnspränd lera, skyddar även hemmen från regn.

Lerstenen är billig och lätt att få tag i, vilket gör den till ett av de äldsta och vanligaste byggnadsmaterialen. Den finns över hela världen: Västasien, Nordafrika, Västafrika, Sydamerika, sydvästra Nordamerika, Spanien, Östeuropa och Östangeln.

ANSLUTNINGAR FÖR EL, VATTEN OCH AVLOPP

Belysning, symaskiner och mobiltelefoner i det här hemmet får liv tack vare ett nationellt elnät — och de telefonmaster som du ser i bakgrunden.

Det finns även några andra system som används här. I köket förbränner kaminen ved för matlagning och spisen går på propan. Kommunala vattenledningar leder vatten till en vask som kan användas för att diska. När det gäller badrum har en del hem toaletter som kan spola och duschar som sprutar vatten och en del kan ha tvättthinkar och mulltoaletter. En mulltoalett består av två delar, en del som samlar upp urin och får det att avdunsta, och en annan del som fångar upp och komposterar avföringen med hjälp av sågspån eller aska från ved.

GUATEMALA

HUVUDSTAD

Guatemala City

VALUTA

Quetzal

BEFOLKNING

15,083,000

BARN (0-14 år)

40.4%

SPRÅK

Spanska
(officiellt språk)

Amerindiska språk

UTFORSKA UTIFRÅN OCH IN

Dra i borsten för att måla huset.

Lersten kräver underhåll. Skyddande lager av murbruk, kalkputs och färg är nödvändiga för att kunna bygga ett hållbart lerstenshus. Annars kommer de soltorkade stenarna sönderfalla av sig själva när vädret och luftfuktigheten förändras.

Observera: hur håller lerstenar hemmen bekväma?

Lerstenar har en hög termisk massa tack vare deras tjocklek: upp till 40-60 centimeter. De kan fånga upp och lagra värme från solen under hela dagen, vilket håller huset nedkyllt. På kvällen frigörs den värme som har lagrats i stenarna under dagen för att värma upp huset under natten. Lersten är en naturlig kylare och värmare.

KOM NÄRMARE

Dra i fröna för att plantera dem. Dra i vattenkannan för att vattna dem. Vad hittar du som kan användas till att laga till en måltid?

I det här hemmet kommer de planterade och skördade grönsakerna direkt från trädgården till köket. För att laga en måltid kan du även röra ihop masa (deg av majsmjöl) för att tillaga tortillas på den vedeldade kaminen och koka ris och bönor på gasspisen.

Tryck på trampans pedal. Dra tyget till symaskinen. Vad kan du tillverka?

Vävare tillverkar täcken, bordsdukar, väskor, bordstabletter, bokmärken, kuddfodral, traditionella kläder (särskilt huipil, en damblus), och hårband (cintas).

En del vävare i dagens Guatemala är ättlingar till Mayafolket. Mönster med geometriska figurer, djur, blommor, ränder eller fåglar och färger som är platsspecifika har ärvts vidare i generationer under flera århundraden.

Vävstolen i det här hemmet är en trampvävstol (vilket innebär att den styrs med hjälp av foten). Trampvävstolen introducerades för Mayafolket av spanska nybyggare under tidigt 1500-tal. Andra traditionella vävstolar och metoder används även de i dag.

Dra kläder och maträtter till en pila för att tvätta och diska.

Disk och kläder görs rent i en pila, som är en vask med flera olika funktioner.

Under dagen samlas tillgängligt vatten upp i vasken (pila) — på en del platser ute på centralamerikanska landsbygden finns det inte konstant tillgång till vatten. Vattnet hålls rent i mittenskölen.

Plasthinkar (guacal) används för att skopa upp rent vatten som ska användas. Kläder tvättas på inbyggda tvättbräden. Vattnet kan rinna ut på gården genom små hål.

RADHUS

USA

ARKITEKTUR

Radhus, som finns i befolkningstäta stadsområden över hela världen, är höga och smala. De kan vara byggda av trä, tegel eller sten. I nordöstra USA är många radhus täckta av brun eller rosa sandsten (brownstone) som kommer från närliggande stenbrott.

På insidan består de delade väggarna av tegel för att ge ljudisolering och brandskydd. Rummen har höga innertak och stora fönster som släpper in ljus från fram- och baksidan.

Verandan förbinder den privata insidan med den offentliga gatan. Med trappsteg som höjer sig upp till första våningsplanet — som ligger ovanför gatan för att ge mer lugn och ro — är verandan den mest synliga delen på ett radhus. De är ofta inhägnade för att ge skydd, ibland utsmyckade och vackra. De kan även fungera som sittplats där man hälsar på grannen och tittar på förbipasserande.

Radhus byggdes ursprungligen för att rymma en enda familj, men i dag kan de vara uppdelade på flera familjer.

ANSLUTNINGAR FÖR EL, VATTEN OCH AVLOPP

Belysning, elektronik, tvättmaskiner och torkmaskiner får ström via ett nationellt elnät. Kommunala ledningar under marken ger el, gas och vatten till varje radhus. Mätare registrerar varje familjs energiförbrukning som sedan debiteras av tjänsteföretag.

Vatten värms upp av en varmvattensberedare (finns i källaren) som sitter högst upp på en förbränningspanna. Ett varmvattenssystem pumpar ut vatten eller ånga genom rör och element som värmer upp hela huset.

Toaletter har tre egna rör: en vattenledning, en avloppsledning som är ansluten till avloppstrumman och en ventilationsledning som för ut avloppsgaser från huset. Men, var på din vakt! Lufthål som blockeras av löv, döda djur eller is kan orsaka att vattnet i toaletten bubblar, ge långsam avrinning och att avloppsgaserna kommer in i huset.

USA

HUVUDSTAD

Washington, D.C.

VALUTA

Amerikansk dollar

BEFOLKNING

317,505,000

BARN (0-14 år)

19.6%

SPRÅK

Engelska
(officiellt språk)

Spanska

Indoeuropeiska språk

Asiatiska och
Stillahavsspråk

Andra språk

UTFORSKA UTIFRÅN OCH IN

Observera: vilken form har det här hemmet? Varför?

Radhus är höga rektanglar, som packar ihop människor och deras bostadsutrymmen bredvid varandra eller ovanpå varandra.

Radhus dyker upp i stora städer under perioder med snabb befolkningstillväxt, eftersom de kan byggas upp på ett snabbt och effektivt sätt och ge flera familjer en privatbostad på en relativt liten yta.

Radhus radar upp sig på gatorna i Europas, Latinamerikas, Nordamerikas och Oceanien's städer. I äldre städer i USA är radhus den vanligaste bostadsformen, till exempel i Baltimore, Boston, Philadelphia, New Orleans, Chicago, San Francisco och givetvis New York.

Observera: skiljer sig radhusen åt eller ser de likadana ut?

Alla radhus i ett stads kvarter byggdes ofta upp i samma utförande, vid samma tid och av samma bostadsföretag. Den klassiska stilen med sandstensfasad som finns i Hem har välvda tvåpanel dörrar, en bred veranda, järngjutna räcken och staket. I dag kan regler och föreskrifter förhindra familjer från att förändra utsidan på historiska radhus.

Men familjer kan sätta upp blomlådor och andra personliga dekorationer. Här kan du rita med krita över hela trottoaren.

KOM NÄRMARE

Tryck och vrid på redskapen för att laga till en måltid.

Köket är fullt av redskap som gör det snabbare och enklare att laga mat och diska. Du hittar en brödrost, ett kylskåp, en kaffebryggare och en diskmaskin. Ser du något annat som kan vara användbart?

Ett vanligt uttryck i USA är "frukost är dagens viktigaste måltid". Familjer kan samlas i köket för att laga till och äta ägg, bacon, korv, kaffe, rostat bröd eller frukt, allt serverat tillsammans med kaffe. Ägg kan tillagas på flera olika sätt: hårdkokt, löskokt, starkt kryddat och stekt, äggröra, pocherade, bakade, stekta eller hoprörda till en omelett, fritata eller quiche (en slags ostpaj).

Tryck på och dra tvättmaskinen, dammsugaren eller dammvippan för att städa.

Mattor behöver dammsugas, disk och kläder tvättas och hyllor dammas. Ibland gör amerikanska barn dessa sysslor som en daglig rutin och ibland för att tjäna pengar. Pengarna som barnen får eller tjänar ihop kallas för veckopeng.

När barnen har tjänat ihop pengar kan de spara dem i en spargris (även kallad myntbehållare eller sparbössa). Pengarna stoppas ned högst upp på bössan. För att få ut pengarna finns det oftast ett igenkorkat hål, men en del spargrisar måste istället slås sönder (slå på spargrisen med en hammare!).

Tryck på instrument, leksaker och färgkritor för att leka.

Fritidsaktiviteter kan vara att lyssna på musik på en smarttelefon eller skivspelare. Barn kan även spela instrument som till exempel trumpet, flöjt, gitarr, trummor eller tamburin.

HÖGHUS

JEMEN

ARKITEKTUR

Som namnet antyder är höghus höga och smala, ibland åtta eller nio våningar höga. Genom att de byggs av skickliga hantverkare med material som finns i närheten — basalt till grunden, staplad kalksten till bottenplan och soltorkat lertegel, som blir tunnare högre upp, till golven på de övre planen — är höghus byggda för att hålla. En del har stått så länge som i 800 år.

Höghusen står tätt samman, vilket ger mer markyta för odling av grödor och skugga till de trånga gatorna nedanför (som utformades för att vara exakt breda nog så att två kameler kunde passera sida vid sida).

Dessa hem smälter in i omgivningarna. Titta närmare för att se dekorativa detaljer som till exempel målade glasfönster, skärmar, metalldörrar och kalkstens- och gipsbeläggningar.

ANSLUTNINGAR FÖR EL, VATTEN OCH AVLOPP

Höghusen är anslutna till kommunal elektricitet — se hur elledningarna slingrar sig genom de kompakta gatorna — och vattenkällorna. Eftersom tjänsterna kan vara oregelbundna har hemmen tankar och generatorer.

I ett torrt ökenklimat kan stadens vattentillgång ta slut. Tankar på taken samlar in vatten så att hemmen inte blir torrlagda när staden blir det. Från tankarna rinner vattnet ned genom huset till kök och badrum. Det finns två sorters toaletter i det här hemmet — en med mekanisk spolning, och en med manuell spolning — för att visa hur det kan moderniseras över tid.

JEMEN

HUVUDSTAD

Sanaa

VALUTA

Jemenitisk rial

BEFOLKNING

23,852,000

BARN (0-14 år)

40.2%

SPRÅK

Arabiska

UTFORSKA UTIFRÅN OCH IN

Observera: jämför höghusets färg och textur med dess omgivningar.

Den lokala geologin fastställer vad som kan användas för att bygga höghus. På grund av detta smälter materialen in i landskapet. Höghus kan byggas av sten (basalt eller kalksten, i deras naturliga form eller tillskurna), lertegel, pressad lera som kallas "zabur" eller "midam-ark", bränt tegel och murbruk.

Materialen och konstruktionen passar det lokala klimatet. Tjocka väggar (upp till en meter vid basen) ger stöd och hjälper till att reglera temperaturen på samma sätt som lerstensväggar gör. Kalkstenslager i grunden och kalkbeläggningar i interiören och exteriören förhindrar fukt från att sippra in. Murbruket på taket skyddar hemmet under regnperioden.

Observera: Studera de dekorativa inslagen på varje hus.

De konstnärliga teknikerna som använts till de utsirade dekorationerna och mönstren som du kan se på höghusens murbruk, dörrar och fönster har utvecklats under århundraden.

Murbruksdetaljerna – som ibland avbildas som snirklade gallerfönster, smycken, textilier eller djur och andra representationer från naturen – är vackra och funktionella och förseglar lerstenen för att förhindra vattenskada.

Traditionellt sett snidades trädörrar med inskriptioner som framhöll betydelsen av att stiga in. Men den senaste tiden har mer detaljerade mönster och metallörrar målade i klara färger börjat ersätta dem, vilket tillfört utsidan mer färg och utsmyckning till allmänhetens stora nöje.

Flera olika fönsterstilar kan pryda ett och samma hus, vilket tillför både funktion och skönhet. Målade glasfönster med geometriska mönster eller blomstermönster ger avskildhet samtidigt som det skapar färgglada mönster på insidan.

KOM NÄRMARE

Observera: hur är rummen organiserade?

Bottenplan är det minst formella rummet: ett lagringsrum för grödor, torkade livsmedel, kål eller möjligen en get. Övervåningen är stiligast och mest formell: för att underhålla gäster. Mittenrummen är till för familjeaktiviteter som till exempel att laga mat, äta, sova och koppla av.

På taket utförs familjens hushållssysslor: damma och tvätta möbler, tvätta och torka kläder och ibland odling av småplantor och örter.

Höghusen är byggda med familjernas privatliv i åtanke. Fönstren är omgivna av höga väggar hela vägen upp till takplan för att skydda från förbipasserandes nyfikna blickar. Till och med trapphusen är avskärmade – alla som åker upp eller ner kan inte se in i andra utrymmen.

Tryck för att servera te i en mafraj (utsiktsrum). Tryck på radion eller lutan för att spela musik.

Husets översta rum, mafraj, är en särskild plats där man underhåller gäster. Väggarna är dekorerade med geometriska målningar eller dikter inristade i gips.

I mafraj njuter familjer och deras gäster av måltider, te, läser böcker och lyssnar på eller spelar musik. En qanbus (du hittar den hängandes på väggen) är en luta som används för att spela traditionella sånger kända som Sanaas sång eller al-Ghina al-Sanani, som är kultiverade och nedärvda från 1300-talet, för att fira social tillställningar.

Observera: var äter och sover människorna? Tryck och dra på kuddarna.

Det här är en kuggfråga! Bostadsutrymmena i Jemens höghus är flexibla. Samma rum kan användas för att umgås, slappna av, äta och sova.

Du kan ordna om kuddarna för att göra om en sittplats till en säng — dekoren är en del av det som gör dessa utrymmen så flexibla. Rummen har golvmadrasser eller låga soffor längs med väggarna (farsh), hårda kuddar som stöder ryggen, armstöd, små mjuka kuddar som kan placeras högst upp på ryggkuddarna eller som armstöd.

Vardagsrummet på nedervåningen är en plats för avkoppling där familjemedlemmar och nära vänner kan umgås med varandra, se på tv, läsa eller njuta av en måltid. På kvällen kan tv:n plockas bort och utrymmet blir en sovplats.

Vuxna kan ha egna sovrum, men ofta sover människorna i ett av vardagsrummen genom att använda alla kuddarna som säng. Sovupplägget kan även förändras under årstiderna, då människorna flyttar till varmare rum under vintern och kallare på sommaren.

Tryck på spisen för att göra en curryrätt och på tandoori-ugnen för att baka bröd och fisk.

Ett höghus i Jemen kan ha en traditionell tandoori-ugn, en modern gas- eller elspis, eller både och.

En tandoori-ugn är en tjock lerugn som används till att baka fisk, bröd eller annan mat. Botten är täckt med kol och den tänds med hjälp av en tändsticka. Bröddegsbollar slängs på sidan av ugnen där de tillagas till tunna brödskivor.

Högst upp på ugnen puttrar saltah som är en köttgryta med chili, tomater, vitlök och örter. Saltah, som är nationalrätten, serveras vanligtvis till lunch. Ris, potatis, ägggröra och grönsaker är vanliga tillbehör. Saltah kan serveras tillsammans med jemeniska plattbröd, som även kan användas till att sleva upp maten med. Måltider äts från gemensamma tallrikar.

MER LÄSNING (PÅ ENGELSKA)

Vill du utforska fler hem från hela världen? Börja här.

[*Families of the World, a video series*](#)

[*Material World: A Global Family Portrait, photos by Peter Menzel*](#)

[*Index of countries A to Z, by National Geographic*](#)

[*Daily life, photos by UNICEF*](#)